

[Kurt Hansen]

partier i tale i denne sag. Jeg behøver vist ikke gå ind i en omfattende argumentation, for at hr. Alfred Hansen forstår, at hvis der er nogle, der er uenige, så er det VS og de borgerlige partier.

(Kort bemærkning).

Alfred Hansen (DR):

Undskyld, der blev altså behov for en kort bemærkning, og jeg siger tak, fordi jeg fik den.

Til hr. Kurt Hansen: retsforbundet har hele tiden ønsket disse penge udbetalt, ligesom vi var imod, at man overhovedet indefrøs dem. Vi stillede i samlingen 1979-80 ændringsforslag om, at de skulle udbetales over 3 år. Vi har haft en forespørgselsdebat, og vi har fremsat dagsordensforslag om, at de skulle udbetales, men har ikke fået tilslutning til det. Vi har så gjort det lidt mere fleksibelt. Det, det er vigtigt over for hr. Kurt Hansen og andre at slå fast, er, at hvis alle lønmodtagere ønsker at få deres dyrtidsportioner udbetalt, så vil de kunne få det efter dette forslag:

»Beløbet skal efter anmodning udbetales til lønmodtagerne i rater, for hvilke finansministeren bemyndiges til at fastsætte størrelse og forfaldstidspunkter inden for årene 1982, 1983, 1984 og 1985.«

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om Nordsjællands Gymnasium.

[Af Palle Simonsen (KF), Bertel Haarder (V) og Chr. Christensen (KrF) m.fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 99. Fremsat 26/3 81).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

7) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af rentetilskud til Nordsjællands Gymnasium.

[Af Alfred Hansen (DR) og Flygaard (DR)].

(Beslutningsforslag nr. B 100. Fremsat 26/3 81).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Dorte Bønnedsen):

Jeg synes egentlig, det er ganske belejligt, at der nu bliver mulighed for i folketinget at drøfte nogle principper for statstilskud til oprettelse af private gymnasieskoler.

I samme åndedrag vil jeg godt slå fast, at jeg – jeg havde nær sagt naturligvis – ikke kan støtte de fremsatte forslag. Jeg skal senere i mit indlæg komme tilbage til begrundelsen herfor.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed fordybe mig i den konkrete historie vedrørende Nordsjællands Gymnasium og de initiativer, der er taget omkring dette. De er formentlig de fleste her i salen bekendt. Derimod vil jeg i denne omgang vende mig mod det principielle i sagen, nemlig spørgsmålet om ydelse af rentetilskud, og i den forbindelse spørgsmålet om det frie skolevalg.

Forslag nr. B 99 går ud på, at der skal gives Nordsjællands Gymnasium et tilsagn om tilskud til driftsudgifter inklusive renteudgifter, der ikke må overstige driftsudgiften pr. elev i de statslige og amtskommunale gymnasier i det pågældende område. Og forslag nr. B 100 går ud på, at der skal gives gymnasiet tilsagn om støtte til renteudgifter, som ikke må overstige de tilsvarende offentlige udgifter ved stats- og amtskommunale gymnasier.

Skal jeg udtale mig kort om disse forslags tilskudsmæssige virkning, må jeg sige, at det første forslag, nr. B 99, efter min opfattelse klart er i strid med skolestøtteleven, idet det ikke som denne baserer tilskuddet på den

[Undervisningsministeren]

pågåeldende skoles egne udgifter, men på gennemsnitsudgiften pr. elev i de offentlige gymnasieskoler.

Det andet forslag, nr. B 100, der kun tager sigte på rentetilskuddet, strider ikke imod støtteloven. Efter forslaget skal rentetilskuddet alene undergives den begrænsning, at det ikke må overstige de tilsvarende udgifter ved de offentlige gymnasieskoler.

Nu forholder det sig imidlertid sådan, at de allerfleste offentlige gymnasier er opført uden lån, og der findes således ikke nogen renteudgifter. Det vil altså sige, at man skulle begive sig ud i at beregne en fiktiv renteudgift, og det tror jeg nok at der ville være betydelige vanskeligheder ved at nå til enighed om.

Reglerne om rentetilskud blev oprindelig indført ved skolestøtteloven af 1969, og efter denne ydes der statstilskud med 85 pct. af de driftsudgifter, der indgår i tilskudsgrundlaget. Tilskudsgrundlaget omfatter bl.a. udgifter til leje af lokaler og arealer og udgifter til forrentning af lån med pant i skolens faste ejendom. Endvidere kan der efter lovens kapitel 3 ydes statslån til anlægsudgifter med indtil 50 pct. af skolens værdi.

Bevillingsmæssigt er der den forskel på statstilskud til driftsudgifter og statslån til anlægsudgifter, at driftstilskuddene afholdes af lovbundne bevillinger, mens bevillingerne til statslånene er rammebelagte. Dette medfører jo, at statslånsbevillingerne er begrænsede, og som følge heraf er der opstået en statslånskø. Det er derfor en vældig fordel for skolerne, hvis de kan dække deres finansieringsbehov over de lovbundne tilskuds-konti.

For at afværge, at skolerne i for vidt omfang gik uden om statslånevejen og i stedet finansierede deres anlæg over driftstilskudsbevillingen ved at optage andre lån, som de opnåede rentetilskud til, fik man ved en ændring af skolestøtteloven i 1970 hjemmel til at begrænse renteudgifterne. Herefter indgår udgifter til leje og til renter kun i tilskudsgrundlaget i det omfang, hvori de er godkendt af undervisningsministeren.

Det fremgår af bemærkningerne til lovændringen, at ministeren kan anlægge økonomiske betragtninger ved afgørelsen om godkendelse af rente- og lejeudgifter, fordi der ikke er penge nok. Det betyder altså, at folketin-

get har været inde på en økonomisk begrænsning.

I et cirkulære af juli 1974 fastlagde man nærmere retningslinjer for rentetilskud, som jeg tidligere har redegjort for her i salen, og som naturligvis er skolerne bekendt, og som også bliver gjort bekendt, hvis en kreds af mennesker ønsker at oprette en skole. Det er disse retningslinjer, de nu fremsatte forslag retter sig imod.

Jeg vil desuden minde om, at undervisningsudvalget tidligere har stillet bekymrede spørgsmål om grunden til, at Tvindskolesamvirket kunne opspare en betydelig formue af statsmidler. Af mit svar fremgik, at Tvindskolesamvirket ikke havde opsparet en betydelig formue af statsmidlerne, og at den gældende støttelov netop er til hinder for, at statstilskud benyttes til opsparing af formue. Det er det princip, forslagsstillerne nu ønsker at bryde.

Som afslutning på den økonomiske side af sagen vil jeg godt anføre, at det i disse pengeknappe tider er aldeles afgørende, at det offentlige har en mulighed for at begrænse anlægsudgifterne og dermed begrænse forbruget af driftstilskud. Ved at sætte sig ud over den begrænsning, der findes inden for anlægsmidlerne, og tillade optagelse af ubegrænsede rentetilskudsberettigede lån, mister staten styret over tilskudsmidlerne i øvrigt.

Som det er fremgået af dagspressen, viser det foreliggende materiale om tilmeldingerne til 1. g, at der både på landsbasis og specielt i Frederiksborg amtskommune er en stigning i søgningen. Efter de oplysninger, der foreligger for ministeriet, er der imidlertid ikke i Frederiksborg amtskommune planer om at udvide gymnasiekapaciteten på denne baggrund.

I denne sammenhæng er der en oplysning om tilmeldingerne til 1. g. i Frederiksborg amt, der er kommet fra amtets fordelingsudvalg, og som jeg tror vil interessere folketin- get. Det oplyses nemlig, at der i alt har meldt sig 44 elever til Nordsjællands Gymnasium som første prioritet, heraf 37 egnede, 6 måske egnede og 1 ikke egnet. Herudover kommer elever, der har valgt Nordsjællands Gymnasium som anden prioritet. Der er tale om 5 elever. Det vil sige, at ud af de 2.600 unge mennesker i Frederiksborg amt, der har ønsket at komme i gymnasiet, har 49 valgt

[Undervisningsministeren]

Nordsjællands Gymnasium enten som første eller anden prioritet.

Til dette lave tal vil nogle måske sige, at det skyldes usikkerheden omkring gymnasiets oprettelse. Det er ikke tilfældet. Normalt forholder det sig sådan, at ansøgere til gymnasiet kan melde sig til 2 gymnasieskoler, men netop af hensyn til den særlige situation omkring Nordsjællands Gymnasium og usikkerheden om, hvorvidt det blev oprettet, har man her kunnet melde sig til 2 gymnasier plus til Nordsjællands Gymnasium. Ansøgerne gik altså ikke glip af andre chancer ved at søge Nordsjællands Gymnasium.

Lad mig som afrunding på dette indlæg komme med to bemærkninger.

For det første: disse to beslutningsforslag er fremsat som en reaktion på undervisningsministeriets afgørelse, som er meddelt kredsen bag Nordsjællands Gymnasium, om, at der efter de gældende støtteregler ikke vil kunne ydes rentetilskud. Afgørelsen er truffet efter regler, som er denne kreds bekendt, og som er fastsat af undervisningsministeren efter folketingets bemyndigelse. Det er folketingets opgave at lave lovene, og hvis man finder, at min administration af skolestøtteloven efter folketingets bemyndigelse er urimelig, må man tage skridt til en ændring af skolestøtteloven. Men jeg er overbevist om, at de forslag til en ændret støtteordning, som ligger i disse to beslutningsforslag, ikke er tænkt som modeller for en generel støtteordning. Forslagsstillerne er formentlig selv klar over, at det ville betyde en totalt åben og ukontrolleret pengekasse inden for støttelovgivningen.

For det andet må jeg sige, at selv om det på nuværende tidspunkt ikke er muligt fuldstændig nøje at angive de udgifter, der ville være forbundet med skolens oprettelse, så kan jeg i hvert fald garantere for, at det ville blive dyrt. Det undrer mig at se sådanne forslag fremsat af partier, der unægtelig normalt ikke står fremmed over for tanken om besparelser – for at sige det på en mild og venlig maner.

Nørgaard Sørensen (S):

Allerførst vil jeg erklære mig enig i undervisningsministerens afvisning af de to beslutningsforslag.

De begrundelser, der kan gives for afvisningen, er mange. Det gælder forslagenes tvivlsomme overensstemmelse med skolestøtteloven, specielt forslag nr. B 99, og det drejer sig også om det uacceptable i eventuelt at skulle danne præcedens for statstilskud til opsparring af formue på dette område.

For det andet kan det måske være meget nyttigt at fremhæve nogle mere principielle overvejelser, efter at undervisningsministeren nu har fremført sine begrundelser, som jo i vid udstrækning er baseret på skolestøttelovgivningens bestemmelser. Jeg skal prøve at holde mig til nogle principielle overvejelser.

De partier, der har fremsat disse forslag, eller i hvert fald nogle af dem skælder ofte regeringen og socialdemokratiet ud for manglende vilje til at gennemføre besparelser. Det er en tale, vi også har hørt på uddannelsesområdet, hvor man har fremført en lang række konkrete kritikpunkter, også ved behandlingen af finanslovsforlaget for i år. Disse synspunkter gælder åbenbart ikke, når det drejer sig om Nordsjællands Gymnasium.

Der skal altså sikres rentetilskud, som man siger, også for at sikre et frit skolevalg. Jeg vil da gerne understrege, at vi ikke er imod et frit skolevalg, men vi mener først og fremmest, at det frie skolevalg hviler på os som en forpligtelse, når det drejer sig om unge i den undervisningspligtige alder. Vi har meget svært ved at se den egentlig saglige begrundelse for nu at bygge både Nordsjællands private gymnasium og andre private gymnasier. Den kraftige udbygning af gymnasierne i de seneste år er nu stort set bragt til ophør. Gymnasiestrukturen er stort set udbygget i forhold til det behov, vi må skønne der vil være også om nogle år, hvor antallet i hver årgang af unge er faldende, og jeg går da ud fra som en given ting, at amterne har taget dette med i deres udbygningsplaner.

I Frederiksborg amtskommune er der ikke planer om at udvide gymnasiekapaciteten yderligere. Tværtimod har jeg forstået, at man har lagt Hillerød II og Nivå Gymnasium i mølpose. Man mener altså ikke, at der er behov herfor, og efter vores opfattelse ville det derfor være en tvivlsom for ikke at sige spildt investering at yde tilskud til et privat gymnasium. Dette kunne naturligvis også danne præcedens for andre amter i landet, således at man levende kunne forestille sig, hvilken umulig situation vi ville sætte de

[Nørgaard Sørensen]

mennesker i, som vi forventer skal lave en både fornuftig og økonomisk rimelig udbygningsplan af gymnasiekapaciteten i deres lokale amter. Gymnasiefrekvensen i Frederiksborg amt er i forvejen høj. Dette som et yderligere argument. Vore begrænsede økonomiske midler bør i stedet sættes ind på uddannelsesområder, hvor behovet er stort, og hvor kapaciteten i dag ikke er tilstrækkelig.

Undervisningsministeren har netop oplyst, at kun knap 50 elever ud af 2.600 elever har tilmeldt sig Nordsjællands Gymnasium som første eller anden prioritet, og det må jeg sige bestyrker os i socialdemokratiet yderligere i troen på, at ministeren har gjort ret i at fremkomme med sit afslag på rentetilskudet.

Vi afviser altså de to forslag, men vi vil selvfølgelig i udvalget benytte lejligheden til at få belyst konsekvenserne af oprettelsen af private gymnasier i områder, der i forvejen har en høj gymnasiefrekvens.

Bertel Haarder (V):

Ministeren sagde, at forslag nr. 2, altså retsforbundets forslag nr. B 100, ikke strider mod loven. Nej, det er rigtigt. Det var jo det, der var til behandling en tid, og hvor det endte med, at ministeren sagde nej.

Men så sagde ministeren, at forslag nr. B 99 strider mod loven. Dertil må jeg sige, at det da er muligt, at man kan tolke det, så det strider mod loven, men det var nu ikke tanken, for de to forslag ligner hinanden til forveksling, idet man nemlig kan fortolke forslag nr. B 99 som værende lig med forslag nr. B 100, blot med et lidt lavere loft. Det er den eneste forskel, der er på de to forslag. Nr. B 99 er lidt mere moderat med hensyn til det loft, der sættes over det tilskud, der kan gives alt i alt til drift og renter, end nr. B 100, så hvis nr. B 100 er lovligt, er B 99 også lovligt, sådan er det i hvert fald ment fra forslagsstillernes side. Jeg skal ikke kunne sige, om man ud fra et eller andet i bemærkningerne kan tolke det i anden retning. Der er ingen grund til, at vi er uenige om den sag i hvert fald.

Ministeren siger, at det vil føre til en totalt åben og ukontrolleret tilstand, hvis man siger ja til dette her. Dertil vil jeg sige, at jeg synes, at venstres og konservatives og kristeligt folkepartis forslag er meget moderat. Jeg vil

gerne stille det spørgsmål: har de private skoler på grundskoleområdet gjort det samlede skolesystem dyrere? Nej, det har de ikke. De koster i gennemsnit det offentlige kun ca. 75 pct. af, hvad de offentlige skoler koster, resten betaler forældrene, eller også kommer det ind, fordi man simpelt hen kører lidt billigere end de offentlige skoler. Så altså den samlede undervisning på grundskoleniveau er ikke blevet dyrere af, at man har frit skolevalg. Hvorfor skulle det så nødvendigvis blive dyrere på gymnasieområdet, når man tilmed overfører nogle af de samme principper fra grundskoleområdet til gymnasieområdet? Det er det, der klart står i bemærkningerne til B 99, nemlig at der tænkes blot på, at man vil have en ordning, der ligner den, man har på grundskoleområdet.

Der er det ved det, at det er forkert, når kommunalpolitikere, især socialdemokratiske kommunalpolitikere, siger, at det offentlige jo skal bygge plads til disse børn og unge, der går på private skoler. Det bliver sagt en gang hvert andet år, og så får vi en lang debat, som ender med, at det bliver kulet ned som usandt og vrøvl. Det er det, der er sket her i foråret. Hr. J. K. Hansen, hr. Thorkild Simonsen fra Århus osv. trak den sædvanlige gamle krikke frem, og den er nu blevet skudt i sænk og aflivet og slagtet, sådan som den bliver det hver eneste gang, den bliver trukket af stalden.

Det er blevet konstateret, så alle kan forstå det, at de private skoler ikke gør det samlede skolesystem dyrere. Skulle da ikke noget lignende kunne tænkes på gymnasieområdet? Jeg gør opmærksom på, at de private skoler er et særdeles stabilt element i det danske skolebillede, at der er ingen, der skal bygge plads til andre end de børn og unge, der går i kommunens skoler. Og på ganske samme måde er de private gymnasier et stabilt element. Nordsjællands Gymnasium generer ikke planlægningen, for amtsrådet har jo accepteret det. Der er stor stigning i tilgangen, der er vældig overbelægning på nabogymnasierne. Så kom ikke og sig, at dette gymnasium generer planlægningen. Det gør det kun, hvis man nægter at tage det med i planlægningen og det opstår alligevel. Kun da kan det genere planlægningen.

Jeg vil gerne sige, at vi forstår godt ministerens problemer, og vi forstår godt ministerens betænkeligheder. En tilladelse vil jo ko-

[Bertel Haarder]

ste ministeren nogle penge på undervisningsministeriets konto, og de besparelser, der til gengæld opstår på Frederiksborg amts konto, får ministeren jo ikke glæde af. Derfor forstår vi i og for sig godt ministerens problem med at få sine penge til at slå til. Her er der et felt, hvor der nok skal en lovændring til. For så vidt kan ministeren have ret i at tale om lovændring, for det bør selvfølgelig være sådan, at den besparelse, der opstår hos amtet, ved at det pludselig er et privat gymnasium, der underviser gymnasiasterne, bør kunne overføres, så der ikke sker nogen ændring i ministeriets bevillinger og der ikke pludselig opstår et vældigt behov i ministeriet for at spare på helt andre konti. Jeg kender godt ministerens problemer: hun har en aftale med sin finansminister, hun skal holde en beløbsramme. Og det kan hun ikke, hvis hun giver en bevilling til Nordsjællands Gymnasium. Jeg siger det så klart, fordi jeg gerne vil vise forståelse for ministerens problemer.

Vi vil altså gerne være med til at lave en ændring af strukturen, sådan at vi undgår det problem. Vi fastholder, at man ikke kan påstå, at den samlede gymnasiesektor bliver dyrere, ved at man går ind for det, som de 3 partier har skitseret.

Vi ser også godt et andet problem, nemlig at så længe ministeren kører med en byggekvote for de private gymnasier på 9,5 mill. kr., så er det meget vanskeligt nogen sinde at få råd til så stort et projekt som det, det her drejer sig om. Vi forstår godt det problem. Derfor er det, vi siger: ja men så giv de private gymnasier mulighed for så at sige at spare sig til deres renteudgifter, altså at spare på driften og bruge besparelser til deres renteudgifter. Det er også det, der ligger i forslaget. Hvis Nordsjællands Gymnasium, som man har planlagt det, kører billigere rent driftsmæssigt end de offentlige gymnasier, så bør det tilgodeses, når man skal vurdere, om gymnasiet skal have tilskud til sine renter. Jeg formulerer det udtrykkelig på den måde, at det er noget, der bør tilgodeses, når ministeren skal tage stilling til, om det skal have tilskud til renterne. Ellers var der tale om et brud på loven. Sådan som jeg her har formuleret det, er der ikke tale om et brud på loven.

Det er altså vores bud på, hvordan vi klarer en meget vanskelig situation. Jeg håber, vi kan få flertal for det, og jeg håber, at vi

kan få det i mindelighed og i fuld forståelse med ministeren, som, tror jeg, er enig med forslagsstillerne i det principielt værdifulde i at have et frit skolevalg, også på gymnasieområdet.

Eva Møller (KF):

Vi er i det konservative folkeparti tilhængere af, at der skal være et frit skolevalg. Vi kan derfor ikke være med til, at der lægges hindringer i vejen for oprettelse og drift af private skoler. Dette ønsker vi så meget desto mindre, som det kan påvises, at de frie skoler er billigere både for samfundet og for det offentlige.

Vi har i begyndelsen af året fået dette bekræftet, idet det er oplyst, at en folkeskoleelev i den offentlige skole i gennemsnit koster ca. 15.000 kr. om året, medens en elev i de frie skoler i gennemsnit koster ca. 14.000 kr., hvoraf det offentlige tilskud er på ca. 11.000 kr. For det offentlige er der altså en besparelse på ca. 4.000 kr. pr. elev og for samfundet som helhed en besparelse på ca. 1.000 kr. pr. elev ved at foretrække en fri skole fremfor en offentlig skole. Jeg tror, at en undersøgelse af udgifterne for en gymnasieelev vil vise præcis den samme tendens.

Vi finder også, at det er en utrolig mangel på lydhørhed, når undervisningsministeren vil sidde et ønske fra 1.200-1.300 forældrepar overhørig. Disse forældrepar ønsker af den ene eller den anden grund ikke at sende deres børn i den offentlige skole. Man kan – hvad jeg da også gør – beklage, at så mange ønsker at fravælge de offentlige skoler, men man kan anstændigvis ikke hindre disse forældrepar i at oprette en privatskole.

Det er i den forbindelse for os i det konservative folkeparti væsentligt at bemærke, at når der oprettes en privatskole, kan der naturligvis spares et lidt større beløb på oprettelse og drift af offentlige skoler i det samme geografiske område, hvorfor en vedtagelse af vort forslag således ikke medfører øgede offentlige udgifter. Det skal også påpeges, at Frederiksborg amtsråd har taget gymnasiet med i sin udbygningsplan for gymnasier i amtet, således at bygningen af Nordsjællands Gymnasium ikke medfører en overkapacitet af gymnasiepladser.

Nordsjælland er et af de områder i landet, hvor der endnu er vækst i befolkningstallet,

[Eva Møller]

hvorfor der er behov for en udbygning af uddannelsestilbuddene i dette amt. Selv om vi nok må erkende, at der i Nordsjælland som i det øvrige land er mere brug for udbygning af alternativer til gymnasiet end for at bygge flere gymnasier, så er der på grund af befolkningstilvæksten i Nordsjælland behov for at bygge endnu et eller to gymnasier. Det gælder under alle omstændigheder som et overordnet princip for os i det konservative folkeparti, at vi ønsker at sikre det frie skolevalg.

Jeg vil i denne debat udtrykke min undren over, at undervisningsministeren ikke på et langt tidligere tidspunkt i den lange forhandlingsperiode – eller skal vi nøjes med at kalde det samtaleperiode – med repræsentanter for Nordsjællands Gymnasium har tilkendegivet, at hun agtede at nægte at støtte skolen med henvisning til, at de totale renteudgifter oversteg 500.000 kr., når denne størrelsesorden af renteudgifterne på forhånd var kendt af alle.

Det skal sluttelig bemærkes, at vi med det foreliggende forslag ikke ønsker at påføre det offentlige øgede udgifter, hvorfor vi har foreslået, at støttetilsagnet kun skal angå udgifter til drift og rentebetaling op til et samlet beløb, der svarer til driftsudgiften pr. elev i de statslige og amtskommunale gymnasier i det pågældende område, for på denne måde at sikre 1.200–1.300 forældrepars ønske om et frit skolevalg.

Jeg skal sluttelig bemærke, at jeg med hensyn til forslagets lovmedholdelighed naturligvis er ganske enig i de bemærkninger, hr. Bertel Haarder fremførte.

Halvgaard (FP):

Det er jo trist, at forholdene på skolerne også i Frederiksborg amt åbenbart har udviklet sig i en uheldig retning og har givet anledning til, at man nu vil forsøge at oprette en helt ny skole, nemlig Nordsjællands Gymnasium.

Jeg forstår ikke rigtig de tal, undervisningsministeren fremkommer med, idet undervisningsministeren oplyser, at der kun har været nogle og fyre tilmeldinger til 1. g. Efter en henvendelse fra styrelsens formand, Jens Trane, i går har jeg fået oplyst, at tilmeldingerne til 1. g andrager ca. 200. Jeg vil gerne have det korrigeret, hvis det er forkert.

Under visse forudsætninger havde fremskridtspartiet været positivt over for etableringen af Nordsjællands Gymnasium. Men desværre må vi konstatere, at situationen i Danmark på alle områder er unormal. Vi er i en alvorlig økonomisk krisesituation. Vi har et helt unormalt og utilstedelig højt arbejdsløshedstal, der igen betyder, at de unges uddannelsesvalg er forvredet. Det kan især konstateres på grund af den helt unormale tilstrømning til vore gymnasier. I nogle områder af landet vælger næsten halvdelen af de unge i en årgang at få en studenter- eller HF-eksamen, og det er set med samfundets øjne foruroligende.

Nu ligger der altså et forslag til folketingsbeslutning om Nordsjællands Gymnasium støttet af forskellige politiske partier. Der er tale om en helt ny skole i et område, hvor kapaciteten i forvejen er større end andre steder i landet.

Selv om man er nok så liberal og hylder det private initiativ, og selv om vi i fremskridtspartiet kunne være fristet til at gå ind for forslaget under visse forhold, anser jeg det for samfundsmæssigt uansvarligt på grund af hele vor økonomi og beskæftigelses-situation og ikke mindst på baggrund af den eksisterende finansieringsordning for såvel folkeskolen som gymnasierne. Såfremt man var villig til at ændre finansieringsordningen for skolerne, ville fremskridtspartiet være absolut positivt. Men det er jo ikke noget, der kan gennemføres fra den ene dag til den anden.

Jeg finder i den forbindelse igen anledning til at nævne, at fremskridtspartiets forslag til finansiering af skolevæsenet hviler på en styrelseslov, hvor forældrene bestemmer både økonomisk, juridisk og pædagogisk, og hvor skolens økonomi hviler på lige store statstilskud pr. elev, således at skolepengene følger eleven. Det ville indebære større muligheder for den enkelte elev for at skifte skole, og der ville opstå en sund konkurrence skolerne imellem. Der ville være inspiration for den enkelte skole til at gøre den så god som muligt. Og der ville administrationsmæssigt spares uhyre store beløb, idet både kommunernes og amternes skoleforvaltning kunne nedlægges. Og så ville man være fuldkommen ude over de problemer, vi har diskuteret atter og atter herinde, nemlig hvorvidt den enkelte forældrekræds kunne få lov

[Halvgaard]

til at etablere sig. Det ville være meget let, for man vidste på forhånd, hvor meget man fik. Kunne man ikke tiltrække et tilstrækkeligt antal elever, så var der ikke basis for skolen, og så kunne man altså ikke opretholde den. Men var der stor tilslutning til en skole med de foreliggende finansieringsmuligheder, ja, så var der ingen vanskeligheder.

Men som sagt, på grund af de nuværende forhold i samfundet kan fremskridtspartiet ikke støtte de foreliggende forslag.

Ebba Strange (SF):

Jeg skal starte med at takke undervisningsministeren for gennemgangen af, på hvilken måde det ene af de to forslag, vi behandler, er i modstrid med skolestøtteloven. Nu har forslagsstillerne ment, at det var det ikke, og det kan vi jo i det mindste få opklaret i uddannelsesudvalget. Det kunne rejse den meget interessante debat, om de partier, der fremsætter dette forslag, ønsker at ændre skolestøtteloven og i givet fald, i hvilken retning de ønsker at ændre den. Det kunne give os en ganske interessant debat, synes jeg nok.

Jeg vil godt sige, at fra socialistisk folkepartis side mener vi, at der er meget stor forskel på at tale om et frit skolevalg, når det drejer sig om børn i den undervisningspligtige alder, hvor der står i grundloven, at det offentlige skal sørge for, at der er fri undervisning til alle børn, og når det drejer sig om unge mennesker, der ikke mere er i den undervisningspligtige alder, og hvor det frie skolevalg er en illusion for de 20–30 pct., som vi ikke har nogen rimelige uddannelses-tilbud til i det hele taget, og for de 4.000–5.000, der får afslag på deres ansøgninger til EFG-uddannelserne. Hvad er det for et frit skolevalg? Hvis alle 16–19-årige kunne vælge den ungdomsuddannelse, de gerne ville have, så ville jeg være med til at diskutere frit skolevalg. Men dette synes jeg er noget snak.

Det, der er tale om, er, at man i et af de mest velstillede amter i landet skal have et ekstra frit skolevalg for de mest privilegerede af vore unge mennesker, og det er altså ikke SFs politik på ungdomsskoleområdet, som vi synes er det allermest sårbare, vi har i øjeblikket, for det er i denne alder, vore unge mennesker bliver slået i stykker. Men det er ikke disse unge mennesker, der får valget

mellem Rungsted Statsskole og Nordsjællands Gymnasium. Det er de unge mennesker, der slet ikke får noget tilbud i det hele taget.

Derfor synes jeg, det er interessant, at et par af de partier, der står bag forslaget til folketingsbeslutning om ungdomsuddannelser til alle, har været med til at fremsætte dette forslag. Jeg skal ikke kritisere de partier, der ikke står bag ungdomsuddannelsesforslaget, fordi de har givet udtryk for deres uddannelsespolitiske synspunkter i den anledning. Det er ærlig snak, at man foretrækker at interessere sig for denne gruppe unge mennesker. Det gør man så, og det synes jeg er i orden. Men fra de andre partiers side, og det gælder altså venstre og kristeligt folkeparti, synes jeg at dette er noget snak.

Jeg vil godt sige, at hvis dette forslag var kommet, før amtet havde lavet sine udbygningsplaner, hvis der havde været tale om en fornuftig finansiering, og hvis amtet havde haft mulighed for virkelig at tage planerne med i de andre udbygningsplaner, så ville vi principielt i socialistisk folkeparti ikke have noget imod, at der var et privat gymnasium hist og her, det kan ligesom på grundskoleområdet godt være med til at inspirere til nogle ting. Men jeg vil da godt påpege, det må jo så blive min opgave i denne debat, at netop i det samme område ligger der altså allerede ét gymnasium, nemlig Det frie Gymnasium, som har nok så trange kår, og som vi mener bør overleve, og som allerede er etableret.

For os betyder det også noget, at der står i beslutningsforslaget om ungdomsuddannelserne, at den samlede udbygning af uddannelserne for de aldersgrupper, vi taler om her, skal ske i et samarbejde mellem staten og amterne. Efter de informationer, jeg har fra Frederiksborg amt, mangler der en udbygning af EFG-tilbud. Det er karakteristisk, at de samme partier, som fremsætter disse forslag, i indtil flere på hinanden følgende gymnasiedebatter fra denne talerstol har kritiseret, at gymnasierne var blevet sådan, at de gav anledning til, at over 40 pct. af en ungdomsårgang gik i gymnasiet. Det gælder åbenbart ikke for Frederiksborg amt. Dér må de altså godt gå, og dér må de godt få meget at vælge imellem. Jeg synes, det er klassepolitik på de unges vegne, og vi kan ikke støtte forslaget.

Ole Vig Jensen (RV):

Man kan godt sige, at det er et usædvanligt, men ikke enestående politisk initiativ, der har medført fremsættelsen af de to beslutningsforslag her i dag. Det kan være rimeligt i tilfælde, hvor en minister administrerer en lovgivning anderledes, end et flertal i folketinget ønsker det. I det foreliggende tilfælde finder vi fra radikal side ikke, at ministeren har administreret imod lovgivningen eller har handlet forkert i sin administration af lovgivningen. Jeg kunne næsten sige: snarere tværtimod. Jeg tror, der er mange af de skoler, som er blevet etableret i de seneste år, der ville have følt sig snydt, hvis det viste sig, at de kunne få sådanne vilkår at oprette skole på, som det antydes i de foreliggende forslag.

Jeg siger ikke dette som udtryk for, at det radikale venstre skulle være imod oprettelsen af et privat gymnasium i Nordsjælland. Vi er grundlæggende tilhængere af et frit skolevalg, og vi lægger oven i købet vægt på, at vi herfra sikrer, at der er en reel mulighed for at vælge, hvis man, og det gælder initiativtagerne, i øvrigt er i stand til at opfylde de betingelser, den frie skolelovgivning stiller. Men vi lægger også vægt på, at det sker på lige betingelser og på lige vilkår, medmindre helt særlige forhold gør sig gældende, og det kan man ikke sige om projektet i Nordsjælland.

Der skal derimod ikke herske tvivl om vores holdning, hvis Nordsjællands Gymnasium kan etableres på samme vilkår, som har været gældende for andre frie skoler. Så vil man kunne forvente det radikale venstres støtte. Jeg er klar over, at der har været gjort et stort forarbejde, i nogen udstrækning også været tale om et folkeligt engagement, netop de ting, som medfører, at man kan gøre sig gældende inden for den frie skolelovgivning.

Jeg må til gengæld sige, at initiativtagerne bag oprettelsen af Nordsjællands Gymnasium vel nok har opstillet meget store forventninger, fordi de mener, at de i løbet af meget kort tid skulle kunne etablere en så stor institution, som der her er tale om. Jeg vil godt for god ordens skyld sige, at der er enkeltheder i dette Nordsjællandsprojekt, vi forholder os skeptiske til.

For det første den meget store skole, der bliver tale om. Den skal rumme 1.000 børn.

Det er jo næsten en gigantskole, i hvert fald efter de forhold, vi i dag vurderer skoler efter. Vi har ikke de bedste erfaringer med meget store skoler, og jeg har den opfattelse, at det egentlig ikke har været meningen med friskolelovgivningen, at man skulle kunne etablere sådanne store institutioner. Jeg har også været af den opfattelse, at det ikke først og fremmest var gymnasieskolen, vi tænkte på, når vi talte om det frie skolevalg. På den anden side har vi etableret skoler inden for gymnasieområdet, og derfor skal der selvfølgelig også være muligheder for at gøre det i Nordsjælland.

Desuden er der, når jeg nu taler om de ting, der kunne gøre os lidt betænkelige, et begreb, som initiativtagerne har ført ind i debatten her, og som i hvert fald støder mig en smule. Det er det, man kalder sponsorer. Det kan selvfølgelig dække meget forskelligt, men dér, hvor jeg kommer fra, hvor jeg har været med til at tage initiativ til oprettelse af frie, private skoler, har man talt om den folkelige vilje og gåpåmod og gejsten og mindre om at skaffe sig sponsorer, som kunne betale en del af udgifterne. Det gør mig umiddelbart en smule betænkelig, men på den anden side er det jo fuldt legalt at skaffe sig de midler, man kan få fat i.

Jeg vil sige til forslagsstillerne – jeg må tage dem under ét her, det tror jeg jeg kan tillade mig – at det, at man skulle kunne oprette frie og private skoler og få tilskud til dem i et omfang, der ganske svarer til, hvad det koster at drive en offentlig skole, er et princip, som jeg egentlig synes er ganske tiltalende, og som måske også er værd at overveje. Men jeg tør nok sige, at det er at fravige hidtil kendte principper. Jeg har næsten ikke fantasi til at forestille mig – det er muligt, man har det hos forslagsstillerne – hvor vi skulle skaffe pengene fra, hvis vi for fremtiden skulle sige, at en privat skole, der er i stand til at samle det folkelige grundlag, skulle kunne etableres på samme vilkår, som man etablerer en offentlig skole på. Jeg tror faktisk, at udgifterne ville løbe fra os. Men tanken er fascinerende, og jeg synes, at hvis vi skal gøre os overvejelser, også i forhold til det projekt, vi kender i Nordsjælland, om at ændre den eksisterende lovgivning, så er det en af de ting, vi med god grund kan diskutere i udvalget.

[Ole Vig Jensen]

Når jeg er betænkelig ved på nuværende tidspunkt at sige ja til at knæsatte et princip, hvorefter man skal bevilge 25.000 kr. pr. elev, så er det, fordi jeg ved, at hvis vi tager skolen med det fulde antal elever, der skal være, så kommer vi op på et statstilskud på omkring 25 mill. kr. eller måske mere. Det er faktisk lige så meget, som vi overhovedet skal spare på alle de private skoler i det kommende år, og vi ved, på hvilke vilkår de private skoler lever i disse år. Nogle af dem er ved at gå i knæ. Det ville selvfølgelig være en smule provokerende, når vi går så tæt på den daglige virksomhed i de enkelte skoler og skærer ganske kraftigt i budgetterne, at vi uden videre gav los for beløb i denne størrelsesorden. Det generer mig at skulle sige det, fordi det på en eller anden måde er en begrænsning af det frie skolevalg, som jeg egentlig er imod, men når man kender de økonomiske betingelser, er det betænkeligt netop i øjeblikket.

Jeg hæfter mig i øvrigt ved – jeg håber, at tallene er rigtige, ellers må ministeren korrigere mig – at når vi taler om statstilskud til en række af de skoler, vi kalder private eller frie skoler, så ligger udgifterne for statens vedkommende maksimalt på 8.000–10.000 kr. pr. elev, men det er meget mere almindeligt, at statstilskuddet er helt nede på 3.000–4.000 kr. pr. elev.

Men forslagene er fremsat. Der er god grund til, at vi får dem i udvalget og får lejlighed til at drøfte vilkårene for etablering af frie skoler, private skoler og driften af dem.

Mimi Jakobsen (CD):

Vi er sikkert mange, der har hørt om og har fulgt debatten om Cirkelhuset og også har fulgt de forhandlinger eller samtaler, hvad man nu vil kalde det, der har foregået mellem ministeriet og de pågældende initiativtagere, i hvert fald gælder det de mange ordførere, der er til stede i dag her i salen.

Centrum-demokraterne har uhyre megen sympati for, at man tager et initiativ i et område, hvor der synes at være et behov. Nu bliver jeg altså en lille smule forsigtig, for jeg må jo indrømme, at ministerens tal på de 44 eller de 49, der var tilmeldt 1. g, kommer totalt bag på mig. Men vi må naturligvis have opklaret i udvalget, hvad det er for tal, og hvad de andre tal, vi har hørt, bygger på, og

vi må have en helt præcis afklaring af, hvad der er rigtigt i denne sag. Men lad os gå ud fra, at der er et behov, og at man samtidig i det pågældende område har en spændende bygning, der har ligget tom længe. Det er klart, at de ting umiddelbart kan ses som fod i hose, de passer vældig godt sammen.

Jeg vil også godt sige, at i betragtning af, at det er det hus, vi taler om, så overrasker udgiftsstørrelsen mig egentlig ikke. Vi har i finansudvalget set, hvad et offentligt gymnasium koster, hvad offentlige skoler koster at opføre i dag, og derfor vil jeg sige, at det ikke er noget, der får CDerne til at falde i svime.

Jeg vil lige sige til hr. Ole Vig Jensen, at det med sponsorerne altså ikke ryster mig. Jeg tror ikke, at børnene kommer til at løbe rundt med T-shirts på, hvorpå der står: drik det, eller: køb det, eller: gør sådan og sådan. Det skulle såmænd ikke genere mig, bare de ikke bliver tvunget til det. Det er jo vigtigt.

Det, der generer os i denne sag, er, at man har et cirkulære – vi kan lide det eller ej – der siger: ½ mill. kr. i rentetilskud. I ganske enkelte tilfælde er der vistnok blevet givet 1 mill. kr. Og så ser vi, der har fået alt materialet tilsendt, at man søger om et sted mellem, ja, jeg kan ikke huske, om det var 8,5 mill. kr., der var det endelige tal, eller om det var 11 mill. kr., men lad os så bare sige 8,5 mill. kr., og den er svær, uanset hvor megen velvilje man har. Det kan vel ikke være sådan, at i uge 14 administrerer vi efter den halve million, men i uge 15 siger vi: nå, pyt da, nyt princip, og i uge 16, men så uge 17 er vi nede på den halve million igen.

Det er jo det, næsten samtlige ordførere før mig har været inde på, nemlig at det er principperne, vi må tage op. Vi kan ikke ændre principperne fra den ene uge til den anden og så ændre dem tilbage igen. Det er ikke tilfredsstillende for nogen, og det vil give et ramaskrig blandt de mennesker, der netop har fået behandlet en ansøgning, og dem, der står i kø om 14 dage, det er klart.

Jeg synes på den anden side, at jeg kan spore – det er muligt, det har været der hele tiden, og at det først er kommet frem i lyset i dag – et, jeg vil ikke sige flertal, men en meget stor velvilje over for at tage en virkelig diskussion af disse principper. Jeg synes, det er en glædelig ting, hvis vi i dag kan få det sat i gang igen, for flere har jo været inde på

[Mimi Jakobsen]

det før osv. Det er glædeligt, hvis Nordsjællands Gymnasium kan, om jeg så må sige, bruges som isbryder i denne sag, så vi kan forsøge at få en virkelig god diskussion om, hvordan vi kan ændre det, hvordan vi kan få mulighederne for at etablere privatskoler i dette land gjort noget rimeligere.

Vi konstaterede for nylig under folkeskoledebatten, at der ikke var sket en flugt til privatskolerne. Det må vi jo sige, det var der ikke. Der var en stigning over 5 år på fra 5,8 pct. til 7 pct. af elevmassen. Jeg tror, at de tal ville se meget anderledes ud, hvis de økonomiske vilkår var anderledes, og jeg tror også, at socialdemokratiet klart vil erkende, at der godt kan ligge nogle rammer, som gør, at man ikke får det antal elever i private skoler herhjemme, som man kunne forvente.

Men under alle omstændigheder, hvis man leder efter et flertal for nogle principper, der skal ændres, så kan man regne CDs 6 stemmer med, det er helt sikkert. Det er et spørgsmål, hvorvidt Nordsjællands Gymnasium kan drage fordel af det, men vi ser det da meget gerne.

Vores primære modstand mod at støtte og bare sige ja til de to forslag i dag skyldes altså, at vi ikke kan administrere efter ét cirkulære i uge 14, et andet i uge 15 og så tilbage igen efter påskeferien, for det er ikke tilfredsstillende, og det kan vi ikke leve med, og det kan ministerens administration heller ikke leve med. Lad os få lavet de principper om, jo før jo hellere. Kan Nordsjællands Gymnasium som sagt komme med i dette som det første, så for min skyld ingen alarm. Jeg ser gerne, at det kommer i gang. Men jeg må samtidig bede om, at vi i udvalget hurtigst muligt får en redegørelse for, hvordan de 44 påståede tilmeldinger forholder sig til de 200 påståede tilmeldinger. Det må vi altså have en afklaring af, for vi må vide, hvad det er for en størrelsesorden, vi taler om.

Flygaard (DR):

Hvis det er således, at man virkelig skal have et frit skolevalg, og det synes retsforbundet at man skal have også ud over grundskolens eller folkeskolens periode, især når man tager i betragtning den udvikling, der har fundet sted, og den tendens til meruddannelse, som vi har oplevet især i efterkrigstiden, så burde forslag som disse faktisk slet

ikke være fremkommet. Havde man fulgt princippet om, at skolepengene følger barnet, altså et hovedprincip om flydende skolepenge, så havde der været en 100 pct.s automatik i dette, så havde vi været fri for hele denne diskussion, så havde vi haft det frie skolevalg, og så havde der været den tilslutning til de offentlige skoler, som der rent faktisk måtte være, og den tilslutning til de private skoler, som der rent faktisk måtte være, men tilslutningen i dag bliver jo sløret af en masse forhold.

Det er da rigtigt, at vi står i en vanskelig økonomisk situation, men dette alene skal ikke være en begrundelse for at forrykke det naturlige forhold mellem de private skoler og de offentlige skoler. Hvis alternativet er, hvad det ville koste at give en tilsvarende dækning i et offentligt gymnasium, fremfor den løsning, Nordsjællands Gymnasium lægger op til, så må jeg ganske klart sige, at jeg ikke tror, at en sådan løsning i offentlig regie vil blive billigere end den, Nordsjællands Gymnasium har været i stand til at lægge frem i den givne situation.

Hvis vi vælger at gå over til det konkrete og se på Nordsjællands Gymnasium, så har der i efteråret ligget klare tilmeldinger fra over 200, men de var ifølge sagens natur kun bundet til den 1. januar, for der er ikke noget at sige til, at en forventet kommende ansvarlig skoleledelse ikke vil binde forældrene ud over det tidspunkt, hvor de kan give dem sikkerhed for, om det pågældende gymnasium måtte blive oprettet. Hvis det var således, at der inden den 1. januar 1981 fra undervisningsministeriet havde foreligget et ganske klart tilsagn, så tror jeg ikke, at tallet havde været 44, så tror jeg, at tallet havde ligget omkring de 200. Det hører i hvert fald med i debatten, at man for 1982 på nuværende tidspunkt har 110 tilmeldinger. Det er altså ikke en døgnflue, hvis man vil forsøge at gøre det til noget sådant, det bliver man nødt til at acceptere, om man kan lide den ene skoleform mere, end man kan lide den anden.

Jeg vil gerne komme med den bemærkning til fremskridtspartiet, at det jo er vældig godt, at man taler imod de almindelige gymnasier, fordi man skulle have nogle andre uddannelser, men jeg har lidt svært ved at se, hvilke andre uddannelser det skulle være. Jeg kan ikke erindre, at fremskridtspartiet i fi-

[Flygaard]

nansudvalget har stemt for anlægsbevillinger til almindelige gymnasier. Som en logisk konsekvens af det, fremskridtspartiets ordfører udtalte, burde det egentlig have stemt for bevillinger på erhvervsuddannelsesområdet, men også dér savnede man fremskridtspartiets stemmer og tilkendegivelse. Det er efter min opfattelse udtryk for en meget negativ indstilling.

Jeg vil i øvrigt gerne om besparelser sige, at jeg tror ikke, at ministerens bemærkninger om besparelser så meget var møntet på retsforbundet, og i hvert fald på det undervisningsmæssige område får ministeren svært ved at finde ret mange forslag fra vor side. Det har vi tilkendegivet i forbindelse med finanslovdebatten, og det har vi i øvrigt også tilkendegivet i finansudvalget.

Det er fra socialdemokratisk side blevet sagt i forbindelse med den foreliggende sag, at der ikke er behov for flere gymnasieskoler i Nordsjælland. Jeg vil gerne understrege, at det efter min bedste opfattelse ikke er rigtigt. Vi kan se på de aktuelle tal for skolerne i området. I Frederiksborg amt var der som helhed i 1980 2.077 ansøgere, og dette tal er i år vokset til 2.537, altså en stigning på 25 pct. Rungsted statsskole er f. eks. kun få år gammel, og den er bygget til at rumme 3 sproglige og 5 matematiske spor, således at hver klasse skal rumme 24 elever. For at klare problemerne i år må man oprette 4 sproglige og 6 matematiske klasser, og man regner med en klassekvotient på 27, hvortil kommer omgængere og tilflyttere, så vi når nok op på de 28.

Går vi op langs kysten til Espergærde amtsgymnasium, der er indviet for 2 år siden, er det bygget efter det samme program; det er allerede overfyldt, og nu skal der optages 2 klasser mere, end man afleverer. Alle-rød amtsgymnasium er bygget efter samme læst, og her regner man med, at der skal optages 10 1. gymnasieklasser imod de programmerede 8.

Sådan kunne man blive ved. Det må fastslås, at der skal oprettes for mange klasser og – for at gøre det værre – med for mange elever. Konklusionen af alt dette må derfor være, at det er en kendsgerning, at der er behov for flere gymnasieskoler i Frederiksborg amt.

Jeg vil i øvrigt gerne gøre en enkelt bemærkning yderligere om denne problemstilling. Når man i dag interesserer sig for den

gymnasiale uddannelse, kan jeg ikke undlade at bemærke, at der også er noget, der hedder HF-uddannelse af voksne. Jeg har haft lejlighed til at drøfte enkeltfags HF-undervisningen med adskillige skolefolk i Frederiksborg amt, og det er min helt bestemte opfattelse, at der slet ikke er lokalekapacitet til denne. Hvis man tager dette forhold med i betragtning, skal man nok satse endnu mere på udbygning af amtets gymnasieskoler. Men det er nok noget, ministeren senere må vende tilbage til, for jeg går ud fra, at man vil leve op til, at de unge, der i den aldersgruppe virkelig ønsker en uddannelse, også rent faktisk skal have mulighed for at få den pågældende uddannelse.

Jeg skal i øvrigt om de to forslag til folketingsbeslutning sige, og det kan næppe undre, at jeg synes, at det forslag, som retsforbundet har fremsat, er det bedste forslag, men jeg er ikke i tvivl om, at begge forslag klart har de samme intentioner. De ønsker i højere grad, end tilfældet er for øjeblikket, at man får mulighed for at sikre et frit skolevalg. Jeg synes ikke, at det frie skolevalg bare skal sikres de første 7 eller 10 år. Med den udvikling, vi har haft på det undervisningsmæssige område, må det være meget naturligt, at man peger på et frit skolevalg, når vi tager den gymnasiale uddannelse med, eller hvad der svarer til en gymnasial uddannelse på andre områder.

Jeg vil derfor meget håbe, at der bliver skabt en afklaring og en tilslutning til, at man kan komme igennem med et frit skolevalg. Det vil i hvert fald være retsforbundets intention at gøre lige så meget i denne sag, som vi var med til at gøre i sagen om Johannesskolen.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Ordføreren for forslagsstillerne vedrørende beslutningsforslag nr. B 99 (om Nordsjællands Gymnasium), hr. Palle Simonsen, har ordet.

Palle Simonsen (KF):

Det overrasker mig ikke, at undervisningsministeren og også den socialdemokratiske ordfører i sin karakteristik af forslaget skulle have det argument med, at det undrede, at der kom et sådant forslag fra partier, der normalt var meget spareivrige. Derfor vil jeg

[Palle Simonsen]

godt starte med principielt at fastslå, at det forslag, som vi har fremsat her fra venstre, kristeligt folkeparti og det konservative folkeparti, ikke medfører øgede udgifter; det er et spørgsmål om at foretage en prioritering. Vil man bygge Nordsjællands Gymnasium, eller vil man bygge et andet gymnasium i stedet for? Det er for mig det principielle, der ligger i forslaget.

Jeg ved meget vel, at ministeren, som tilfældet også var, kan opregne en masse argumenter for, at det kan man ikke indpasse i det nuværende system. Ministeren har naturligvis ret i, at der kan være nogle forhindringer for det. Men lad os så få den principielle diskussion, som flere ordførere har været inde på her i dag, om, hvordan vi kan løse dette problem på en fornuftig og rimelig måde. Men at det skulle være dyrere, er der ingen argumenter for.

Der har vel nok været en tendens til i pressen ligesom at opfatte projektet Nordsjællands Gymnasium som et vanvittig dyrt projekt. Det mener jeg overhovedet ikke kan fastslås på nogen måde. Det, der er tale om i forbindelse med Nordsjællands Gymnasium, er, at man har købt nogle bygninger, der medfører, at man skal etablere nogle lån, der giver nogle meget store renteudgifter. Det passer ikke ind i det almindelige system og den almindelige målestok. Men skulle man ud og bygge et nyt gymnasium med den samme kapacitet, som man vil få i Nordsjællands Gymnasium, kommer man op på en pris, der ikke bliver mindre end den, der her er tale om.

De driftsudgifter, som ligger i budgettet for Nordsjællands Gymnasium, er lavere end de driftsudgifter, som man budgetterer med i gymnasierne normalt, amtslige som statslige. Det synes jeg skal siges, fordi der ligesom har været en tendens til at sige: nå, men det er vanvittig dyrt. Det er først og fremmest et spørgsmål om, at det ikke har passet ind i de skuffer, som ministeren har. Jeg erkender naturligvis, at ministeren ikke uden videre har kunnet acceptere rentetilskuddet med de muligheder, ministeren i dette øjeblik har, men det er for så vidt det, vi nu har en principiel debat om også, og som man har mulighed for at drøfte videre i uddannelsesudvalget.

Dernæst siger ministeren, at vi har jo ikke ligefrem mangel på gymnasiepladser i Frede-

riksborg amt sammenlignet med så mange andre amter. Det er da korrekt, at der er en høj gymnasiedækning, men det er sandelig også et meget stort behov, der er tale om i dette område sammenlignet med en række andre områder. Det kan man have nogle forskellige opfattelser af. Vi har også i det konservative folkeparti den opfattelse, at det er et problem i sig selv, at et så stort antal unge efterhånden vælger gymnasievejen fremfor at vælge praktiske uddannelser. Det skal jeg ikke lægge skjul på, det er naturligvis vores standpunkt. Men jeg går også ud fra, at ministeren er enig med os i, at efter den nuværende lovgivning skal elever, der er egnede til det, optages i gymnasiet, når de ønsker det. Det kan vi ikke løbe fra.

Jeg går også ud fra, at ministeren er klar over, at mange unge fra Frederiksborg amt i dag må gå på gymnasier uden for Frederiksborg amt, fordi pladserne ikke er der i Frederiksborg amt. Ministeren ved også godt, at prognoserne for udvikling med henblik på det næste skoleår viser større tal, end nogen havde regnet med. Derfor mener jeg ikke, ministeren har ret i at sige, at der ikke er nye gymnasieprojekter på vej for Frederiksborg amt. Det er der ikke i dette øjeblik, men det kan der meget vel komme, hurtigere end ministeren tror det. Vi kan bare gå tilbage til 1980, hvor man i løbet af få måneder måtte etablere et, kan man vist nok sige, interimistisk gymnasium i Helsingør på grund af den kolossale pladsmangel, som var i området. Det fik man stablet på benene i amtet. Ministeren ved også godt, at der er planer om andre gymnasier, om end de ikke er på bordet.

Jeg synes også, det skal siges i denne diskussion, at dette projekt jo er godkendt af amtsrådet i Frederiksborg amt, og dernæst skal det også fastslås, at det som følge deraf også indgår i overvejelserne om, hvorvidt man skulle fremsætte andre projekter. Hvis man fik en godkendelse af Nordsjællands Gymnasium, skal der selvfølgelig ikke følge et projekt efter, men bliver det et afslag for Nordsjællands Gymnasium, så fremrykkes tidspunktet for mig at se for etablering af et amtsligt gymnasium mere. Og så er vi tilbage ved pengene; så er det et spørgsmål om et valg mellem Nordsjællands Gymnasium eller et andet amtsligt gymnasium.

[Palle Simonsen]

Jeg må sige videre, at hvis ikke det kan lykkes at finde en model, efter hvilken Nordsjællands Gymnasium kan stables på benene, vil det så overhovedet være muligt at etablere et privat gymnasium? Det vil jeg egentlig godt spørge ministeren om, for jeg har meget svært ved at se, hvordan dette skulle være muligt. Siger man nej til princippet her, har man så ikke sagt nej til private gymnasier som helhed? Jeg har i hvert fald svært ved at se, at der er andre muligheder. Derfor er det også et bredt principielt spørgsmål.

Ministeren siger, at det jo var lidt nedslående, at der kun var 44, der i fordelingsudvalget havde ønsket Nordsjællands Gymnasium som første gymnasium. Det kan vi føre en meget lang debat om. Der har jo været en lidt besynderlig udvikling omkring selve projektet. Først bliver projektet naturligvis sendt til ministeriet, og jeg mener, man må fastslå, at projektet, hvad det tekniske angår, i virkeligheden bliver godkendt af ministeriet. Den proces tager rimelig lang tid. I den periode, hvor ministeriet stiller spørgsmål, og hvor man kommer med nye planer, får man naturligvis en vis berettiget forventning om, at det måske alligevel lykkes. Men på et tidspunkt i begyndelsen af det nye år siger ministeren så alligevel nej til projektet. Det nej kommer tidligere end det tidspunkt, hvor man skal træffe det endelige valg om, hvilket gymnasium man vil søge ind på. Derfor mener jeg ikke, ministeren kan lægge ret megen vægt på tallet 44.

Jeg må da også tilstå, at hvis jeg selv havde et barn, der havde mulighed for at komme ind i dette område, er jeg ikke sikker på, at jeg med den usikkerhed, der var, ville have anbefalet, at man valgte Nordsjællands Gymnasium som det ene af de to. Det synes jeg nok ministeren skal have med. Det er ikke et spørgsmål om de 44, men det er et spørgsmål om, hvad omstændighederne har været omkring selve valget.

Jeg går ud fra, at ministeren er bekendt med, at der set ud fra Nordsjællands Gymnasiums synspunkt er 190 ansøgere til 1. g i 1981, og at der er 110, som også hr. Flygaard var inde på, til 1. g i 1982. Jeg går også ud fra, at ministeren er klar over – Nordsjællands Gymnasium har forsynet mig med mange skrivelser – at der er tilmeldt 1.000 i alt til Nordsjællands Gymnasium.

Dermed bevæger vi os ind på et andet, synes jeg, meget vigtigt principielt synspunkt. Det drejer sig om den opbakning, der ligger bag selve gymnasiet. Ministeren og ministerens parti har i hvert fald altid talt meget om rigtigheden af det størst mulige engagement i uddannelsessystemet, ikke mindst fra forældrenes side. Her har vi et projekt, hvor der står 1.350 støttemedlemmer bag, som går aktivt ind i dette projekt. Jeg ved ikke, om ministeren er bekendt med, at da der var møde i støtteforeningen for en uge siden, var der 400 mennesker, der mødte op for at drøfte forholdene omkring projektet. Det mener jeg nok er en sjældent stor opbakning omkring et projekt. Det synes jeg ikke vi kan se bort fra.

Det er det, der fører mig frem til at sige – og så er vi ovre i nogle af de bemærkninger, som hr. Ole Vig Jensen og fru Mimi Jakobsen var inde på – ja men det kan da godt være, det var sundt og rigtigt at få en drøftelse af selve tilskudssystemet og lovgivningen som helhed for at se, hvordan man kan passe et sådant projekt som Nordsjællands Gymnasium ind. Det synes jeg ville være en god udgang på denne sag, for jeg må naturligvis konstatere som ordfører for forslagsstillerne til det ene af forslagene, at man ikke i dette øjeblik kan gøre op, at der er et flertal for forslaget. Det må jeg nok acceptere. Men jeg må også konstatere, at flere partier har givet udtryk for, at de egentlig har meget sympati for projektet, at de godt vil være med til at drøfte, om der kan findes principper, således at et projekt som Nordsjællands Gymnasium kan etableres og føres ud i livet. Det synes jeg i sig selv er meget positivt.

Jeg vil nok sige, at den største skuffelse under debatten i dag er for så vidt fremskridtspartiets holdning, for det er egentlig fremskridtspartiet, der som det eneste parti ud over socialistisk folkeparti har støttet regeringen i modstanden mod de to forslag, der ligger på bordet her. Jeg må indrømme, at dér forstår jeg ikke fremskridtspartiet. Jeg kan godt forstå, at man naturligvis er bange for økonomien i det her – det er vi alle sammen – men jeg mener også, at vi har udformet forslaget – det gælder både retsforbundets forslag og det forslag, som venstre og det konservative folkeparti og kristeligt folkeparti står bag – sådan, at det ikke bliver dyrere end et andet gymnasieprojekt. Det

[Palle Simonsen]

kan faktisk ikke siges tit nok. Derfor er det valg, vi står over for: vil vi vælge Nordsjællands Gymnasium, eller vil vi vælge et andet amts-gymnasium? Det er alene det, valget drejer sig om.

Med disse bemærkninger vil jeg give udtryk for håbet om, at der vil blive en god udvalgsbehandling om sagen. Jeg mener, chancen stadig væk er til stede. Jeg mener, at med nogle ændrede principper, som der er givet udtryk for fra flere partiers side, kunne vi måske nå frem til et resultat. Det håber jeg.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Ordføreren vedrørende beslutningsforslag nr. B 100 (om sikring af rentetilskud til Nordsjællands Gymnasium), hr. Alfred Hansen, har ordet.

Alfred Hansen (DR):

Det lyder jo smukt, når flere ordførere siger, at de er vældig meget tilhængere af et frit skolevalg – men så kommer det uomgængelige: »men i den foreliggende situation må vi tage afstand fra det«. Jeg tror, vi skal passe på ikke at misbruge det meget værdiladede udtryk frit skolevalg, som jeg synes er et godt ord. Det dækker lige præcis over, at der skal være muligheder for at blive undervist i forskellige skoleformer, uden at det får økonomiske konsekvenser. Jeg synes, det er rigtigt. Men jeg vil gerne sige til de ordførere, som i dag har givet tilslutning til et frit skolevalg, men som i realiteten tager afstand fra det, at de skal passe vældig meget på, at de ikke bruger ordene frit skolevalg som en flokskel.

Jeg mener, at der er ordførere i dag, der har brugt begrebet frit skolevalg som en flokskel. Hvis man virkelig går ind for et frit skolevalg, forudsætter det, at der er ens muligheder for at oprette uddannelsesstederne, at der er ens muligheder i økonomisk henseende for at drive de forskellige uddannelsessteder, og endelig, at der er ens muligheder for, at eleverne uden økonomiske særordninger eller uden økonomisk afstraffelse kan frekventere disse forskellige uddannelsessteder.

Jeg tror, det er noget meget værdifuldt. Det er i hvert fald en hævdevunden tradition, og jeg tror, det er en god tradition i dansk

skolelovgivning. Vi skal værne om den, og vi skal fortsætte med at have denne tradition. Der er behov for både offentlige og private skoler, og begge skoleformer vinder ved, at man har, skal vi sige denne konkurrencemulighed, men jo ikke bare en konkurrencemulighed, også en mulighed for at supplere hinanden. Offentlige skoler har da løst mange problemer, som private ikke har kunnet løse, og selvfølgelig har også private skoler løst mange problemer, som de offentlige skoler ikke har været klar til og i stand til at løse. Der er et frugtbart samarbejde mellem offentlige skoler og private skoler. Hvorfor kan vi så ikke i folketingset få knæsat en regel om, at der ikke må være skævheder med hensyn til økonomiske bevillinger til forældre, der ønsker at oprette en privat skole.

Der er tidligere i debatten givet udtryk for det store engagement, og der er et stort engagement – lykke for det – blandt forældre-kredse i såvel offentlige skoler som private skoler. Det koster da arbejde, og det koster da noget, hvis man skal sætte sig i spidsen for etablering af en privat skole. Det synes jeg også godt det må; det må godt koste lidt arbejde. Det var selvfølgelig lettere at læne sig tilbage i stolen derhjemme og sige: det må det offentlige tage sig af, og så kan vi jo kritisere det, hvis det ikke er i orden.

Der er i disse år en tendens til, at mange forældre, mange lærere ønsker at engagere sig særlig meget og forsøge selv at sætte deres præg på den uddannelsesinstitution, som deres børn skal gå på. Dette engagement kan vi ikke undvære i det danske samfund. Det er et meget værdifuldt led i hele vores undervisning, og det er det, der gør en uddannelsesinstitution bæredygtig.

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for ministerens venlige bemærkninger til retsforbundets forslag – venlige på den måde, at forslaget i hvert fald ikke var i strid med støtteleven. Så synes jeg i og for sig, sagen skulle være såre nem at tackle, nemlig ved at give tilslutning til beslutningsforslag nr. B 100. Det ville være en imødekommelse af de ordførere, der har talt om at værne om det frie skolevalg, og det ville være en imødekommelse af Nordsjællands Gymnasium, idet man så kunne få mulighed for at oprette gymnaset og starte her fra det kommende skoleår.

[Alfred Hansen]

Jeg fornemmede, at ministeren med sin oplysning om antallet af elever, som havde søgt Nordsjællands Gymnasium, dermed mente, at ministeren virkelig havde en overraskelse til folketinget, og jeg synes også nok, at effekten har levet op til forventningen hos ministeren, idet flere ordførere er blevet en lille smule rystet. Jeg er ikke særlig rystet, over tallene, men jeg vil gerne have klaring på nogle spørgsmål i forbindelse med disse tal. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren her i folketinget i dag vil oplyse om proceduren for denne tilmelding. Hvad har været grundlaget for at få disse tal frem? Henholdsvis 44 tilmeldinger som førsteprioritet og 5 tilmeldinger som andenprioritet. Er det sådan, at alle elever i Frederiksborg amt, som har ønsket optagelse på gymnasierne, har været vidende om Nordsjællands Gymnasiums eksistens som en mulighed? Har eleverne i denne tilmeldingsprocedure været opmærksom på og oplyst om og vidende om, at Nordsjællands Gymnasium var en valgmulighed på lige fod med de etablerede gymnasier? Det må være vigtigt, at denne information har været givet. Ellers synes jeg nok, effekten af disse 44 og de 5 falder noget til jorden.

Endvidere vil jeg spørge ministeren: er det tallet 44, der berettiger til et afslag? Jeg bemærkede, at de 44 for hr. Nørgaard Sørensen var argument nok for, at man skulle afslå oprettelsen af gymnasiet. Er det de 44, der er anstødsstenen? Så vil jeg da gerne spørge: vil det sige, at hvis nu Nordsjællands Gymnasium i løbet af 14 dage eller 3 uger kan fremvise en tilmelding på f. eks. 110 elever til 1. gymnasieklasse, vil det så være nok? Eller hvilke krav stiller ministeren her og nu? Det haster med en definitiv afklaring af spørgsmålet, om Nordsjællands Gymnasium kan starte fra det kommende skoleår, eller det ikke kan. Hvilke krav stiller ministeren til, at det kan oprette og påbegynde driften af gymnasiet fra næste skoleår?

Det er min opfattelse, at Nordsjællands Gymnasium opfylder alle de krav, man kan stille til oprettelsen af et privat gymnasium. Problemet har været, at man normalt kun giver ½ mill. kr. – undtagelsesvis 1 mill. kr. – i rentetilskud.

Hr. Ole Vig Jensen har skuffet mig noget. Hr. Ole Vig Jensen har tidligere givet udtryk for at have stort set de samme synspunkter

vedrørende de frie skoler, som retsforbundet står for og kæmper for, men jeg må konstatere, at indholdet i hr. Ole Vig Jensens tale, det, der virkelig talte, var begrænset til, at hr. Ole Vig Jensen ikke havde noget imod, at de to forslag blev behandlet i udvalget. Det var i og for sig et pauvert resultat. Det var ikke et ret stort håndslag til de frie skoler eller til muligheden for at oprette og drive frie skoler fremover. Men tak for tilslutningen til, at jeg dog må få retsforbundets forslag til behandling i udvalget. Det var dog noget. Man lærer jo at blive nøjsom i dette ting med hensyn til at få tilslutning til sine synspunkter.

Man kunne ikke rigtig lide udtrykket sponsorer. På mig virker det også noget å la en fodboldklub. Men hvorfor opererer man overhovedet med betegnelsen sponsorer i forbindelse med Nordsjællands Gymnasium? Fordi man er tvunget til det. Fordi man ikke – som hr. Flygaard har sagt – reelt har givet frie skoler samme økonomiske muligheder som de offentlige skoler. Så tvinges de ud i en situation, hvor de må operere med begrebet sponsorer. Det er bare pudsigt, at det er de samme politikere, der føler sig stødt over det, som ikke vil give ligestilling mellem private og offentlige skoler.

Jeg er helt enig med fru Mimi Jakobsen i, at det virker noget besynderligt med dette loft på en halv og en hel million kroner maksimalt i rentetilskud. Det virker på mig meget paradoksalt, for der er jo ikke noget, der hindrer Nordsjællands Gymnasium i at oprette 20 små skoler – måske endda med samme ledelse, jeg ved ikke, om det kan tillades – med 50 elever i hver. Så kan det altså opnå et tilskud på 10 mill. kr. Ja, hvis man går op til det maksimale, der er mulighed for ifølge det af ministeren omtalte cirkulære, kan man måske endda komme op til 1 mill. kr. pr. skoleenhed, og det vil sige 20 mill. kr. Men hvis de booker de samme elever ind under samme tag, kan de altså kun få 1 mill. kr. Jeg synes nok, der er behov for at få set meget på det cirkulære. Jeg vil bede ministeren om at overveje en ændring i retning af, at det er muligt at få et tilskud til renteudgifter svarende til de faktiske udgifter for de offentlige skoler.

Der har været talt om, at der ikke var behov for gymnasiet, og at de offentlige gymnasier godt kunne tage den øgede tilgang. Jeg har i dag læst Aktuelt, den skulle jo være

[Alfred Hansen]

kendt for ministeren. I Aktuelt fra den 9. april 1981 er der en artikel, der handler om gymnasieelever, der sidder i vinduerne for at få plads i skoletimerne. Det er meget aktuelt – ikke bare, fordi det står i Aktuelt – at situationen, der illustreres i dagbladet Aktuelt, handler om Frederiksborg amt. Jeg citerer:

»Undervisningssituationen bliver utålelig, medmindre amtet for det første skaffer nødlokaler, for det andet lader bygge det tidligere planlagte gymnasium nr. to i Hillerød.«

Jeg vil gerne bede om ministerens kommentar til den artikel, hvis ministeren har læst den. Jeg synes i hvert fald, det er vigtigt at drage frem her, at gymnasieelever i Frederiksborg amt påstår, at de i det kommende skoleår bliver nødt til at sidde i vinduerne for at kunne modtage undervisning, hvis ikke der bliver oprettet nødlokaler.

Nu har man planlagt projekteringen af et nyt gymnasium på privat initiativ og forhåbentlig med offentlig støtte, så oprettelsen af gymnasiet og driften af det er muligt. Så synes jeg i og for sig, man i stedet for at trække gulvtæppet væk under dette projekt skal sige tak til, at de har været så forudseende, at man vil kunne løse gymnasieproblemet i Frederiksborg amt, hvis gymnasiet får disse rentetilskud.

Der kunne siges mange ting endnu om det, men jeg tror, alle ordførerne har været cirklen rundt med hensyn til gymnasiet i Cirkelhuset. Jeg håber på, at ministeren endnu en gang vil overveje, om ikke der er en eller anden mulighed for, at de får lov til at starte et gymnasium.

Jeg synes, det lige til sidst er værd at gøre opmærksom på, at dette jo ikke bare er et gymnasium – det være også sagt til hr. Nørgaard Sørensen, som mener, at det frie skolevalg kun skal gælde i den undervisningspligtige alder – det er et gymnasium, som skal tage elever fra børnehaveklasse til og med 3. g.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg forstod på hr. Alfred Hansen, at han var ved at tage patent på de frie skoler som den virkelige værner af denne skoleform, og at hr. Alfred Hansen var skuffet over, at det radikale venstre nu forlod det syn på de frie skoler, som retsforbundet stod for. Jeg må

for god ordens skyld sige til hr. Alfred Hansen, at det radikale venstre igennem hele dette århundrede, i hvert fald næsten gennem hele dette århundrede, har haft det som et meget væsentligt programpunkt i sin politik. Vi har selvfølgelig været taknemlig for, at retsforbundet siden har tilsluttet sig de samme synspunkter. Derfor synes jeg ikke, retsforbundet skal tage patent i dag på at være dem, der vil værne de frie skoler.

Jeg skal minde hr. Alfred Hansen om, at der er i hundredvis af mennesker – det tror jeg i hvert fald – der har banket på undervisningsministeriets dør i de senere år for at få tilskud til at oprette frie skoler, og der er mange, der har måttet gå forgæves. Mig bekendt er et stort antal af de frie skoler, der er oprettet i de seneste år, oprettet uden en eneste krone fra det offentlige i statstilskud i etableringssituationen. Det ville være at snyde dem, hvis vi uden videre i dag accepterede på en enkelt institution at sige ja til tilskud af denne størrelsesorden.

Dér, hvor jeg måske ser en vej frem, er, at vi får drøftet, hvordan vi måske kan ændre denne lovgivning, for jeg er ikke spor imponeret af f. eks. at skulle anbefale Nordsjællands Gymnasium at stille op i køen og måske, som andre har måttet det, vente 7–8 år. Det er næsten ikke anstændigt.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Det er jo ikke tilladt at tale fra pladserne, men det er tilladt at nikke fra pladserne. Derfor kunne jeg tænke mig at stille det spørgsmål, om ikke gymnasiet burde have lov at køre, hvis det var gratis at oprette det. Jeg tror, der må nikkes til dette spørgsmål. Så vil jeg gerne meddele: det er gratis at følge Vs og Ks og kristeligt folkepartis forslag. Det er gratis, for inklusive udgifterne til anlæg, altså til forrentning, bliver udgiften ikke større end driftsudgiften på de offentlige gymnasier. Således er konstruktionen. Derfor beder jeg om, at man lader være med at komme med alle disse økonomiske argumenter. Der er kun ét økonomisk problem, nemlig at besparelsen ikke optræder det samme sted som udgiften, og at ministeren derfor har nogle bogholderimæssige problemer, som er alvorlige for ministeren, men som jo ikke er anderledes, end at de må kunne løses ved

[Bertel Haarder]

at lave en ordning, der minder om den, man har for folkeskolens område, hvor der jo sker en tilbagebetaling til statskassen for de elever, der går i private skoler. Det er det, vi også skal have her. Så passer pengene hos ministeren, og så kan alle blive glade.

Forslaget er gratis. Det vil jeg bede om man overvejer i påsken, inden vi mødes om det i udvalget.

(Kort bemærkning).

Alfred Hansen (DR):

Jeg har ikke ønsket, hr. Ole Vig Jensen, at retsforbundet skulle tage patent på at værne om det frie skolevalg og give de frie skoler muligheder for at eksistere. Jeg vil gerne dele æren med hr. Ole Vig Jensen og det radikale venstre og med andre folketingsmedlemmer og partier her i salen.

Grundlaget for retsforbundets holdning på dette område er, at vi betragter det at få en uddannelse og undervisning som et tilbud og som noget meget væsentligt, at forældrene sammen med deres børn har forskellige valgmuligheder. Vi er tilhængere af en bred vifte af uddannelsesmuligheder, og jeg har indtil dato også haft indtrykket af, at det radikale venstre stort set har den samme opfattelse, som jeg har givet udtryk for. Jeg håber, at vi også fremover kan samarbejde frugtbart om kommende projekter, men jeg må altså i dag udtrykke min skuffelse over, at det radikale venstre ikke har været bare lidt mere positive over for dette projekt.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det er selvfølgelig alt dette om det frie skolevalg, der provokerer mig. Jeg vil godt spørge retsforbundet, da nu både hr. Flygaard og hr. Alfred Hansen har gjort sig til bannerførere for det frie skolevalg, om, hvor mange uddannelsespladser der mangler på EFG-området i Nordsjælland eller i Frederiksborg amt, og om det frie skolevalg også skal omfatte en fuld EFG-uddannelse for eleverne i 16-19 års alderen, eller det kun skal omfatte de 40 pct. af landets unge eller af Frederiksborg amts unge, der søger gymnasierne.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Det er jo for så vidt lidt pudsigt, at disse to forslag, der handler om en helt konkret sag fra Nordsjælland, skal føre til en mere principiel debat om frie skoler. Den har vi haft ved andre lejligheder, og jeg synes ikke, det er stedet at tage den i forbindelse med de to forslag her.

Hr. Bertel Haarder var inde på spørgsmålet om, om beslutningsforslag nr. B 99 var i strid med skolestøtteleven. Jo, hr. Bertel Haarder, det er det, fordi beslutningsforslag nr. B 99 vil indføre et system for tilskud, der i modsætning til skolestøtteleven ser bort fra konkret afholdte udgifter. Her siger man: støtte skal gives efter et gennemsnit beregnet på et givet grundlag, mens skolestøtteleven tager stilling til konkret afholdte udgifter. Det er altså en væsensforskel.

Så vil jeg godt kommentere det, der er blevet sagt både af hr. Bertel Haarder og af, jeg tror hr. Palle Simonsen, i hvert fald er der flere her, der har nævnt det, om at Frederiksborg amt har sagt ja til dette gymnasium. Jeg vil tillade mig at citere fra et brev, undervisningsministeriet har modtaget fra Frederiksborg amtsråd, dateret den 19. november 1980. Heri siges det bl.a.:

»Amtsrådet vil på givne foranledning anbefale, at der i henhold til den gældende gymnasielov skabes mulighed for oprettelse af private gymnasier, hvilket amtsrådet tidligere har udtalt angående det kristne gymnasium i Hillerød.«

Så fortsætter det:

»Under hensyn til, at behovet for gymnasiepladser efter amtsrådets planlægning er dækket af den eksisterende kapacitet, vil amtsrådet ikke anvende Nordsjællands Gymnasium i Cirkelhuset som distriktsskole og henvise elever hertil med deraf følgende forpligtelse for Frederiksborg amtskommune til at betale skolepenge for de henviste elever.«

Endvidere skrives der:

»Ved justeringen 1980 af amtskommunens gymnasieplanlægning er amtsgymnasierne i Hillerød og Nivå udgået af planlægningen, idet der efter planlægningen ikke er behov for disse to amtsgymnasier.«

Jeg skylder at tilføje, at vi en måneds tid senere fik en meddelelse om, at amtet på et senere møde havde vedtaget ikke at bruge Nordsjællands Gymnasium som distriktsskole, men at yde tilskud til elever, der af egen

[Undervisningsministeren]

drift meldte sig på private gymnasier i Nordsjælland.

Når man siger, at amtet har sagt ja, har det altså sagt ja på den betingelse, at det ikke skal indgå i den eksisterende gymnasiekapacitet i planlægningen i Frederiksborg amt.

Fru Eva Møller udtalte, at der ikke måtte lægges hindringer i vejen for private gymnasier. Jeg måtte opfatte, at det var det, jeg havde gjort med mit svar til Nordsjællands Gymnasium. Her er ikke tale om at lægge hindringer i vejen, men om, at der handles efter regler i en lovgivning givet af dette folketing. Som jeg sagde i mit første indlæg: er man utilfreds med det, må man tage initiativ til ændring af lovgivningen, men man kan ikke forlange, at jeg skal handle i strid med lovgivningen.

Fru Eva Møller spurgte også, hvorfor i alverden vi ikke havde meddelt Nordsjællands Gymnasium vores afslag på et tidligere tidspunkt.

Dertil kan jeg oplyse, at den skriftlige ansøgning fra Nordsjællands Gymnasium har ministeriet fået den 10. oktober 1980. Mig bekendt er der derefter givet mundtlig besked om støttevilkårene og altså de manglende muligheder – det tør jeg ikke helt sværge på, men jeg mener, det er gjort – men i hvert fald er der gået skriftligt svar fra undervisningsministeriet den 4. december 1980. Det vil sige, at der er brugt 7 uger, sådan hurtigt regnet ud, til denne sagsbehandling. Det synes jeg ikke er nogen urimelig lang tid til sagsbehandling af en stor sag.

Jeg kan ikke være uenig med fru Ebba Stranges betragtninger om EFG i Nordsjælland. Jeg synes, det er en tanke værd, at venstre nu ønsker at bygge gymnasier i Nordsjælland, samtidig med at venstre i går stemte nej til udbygning af EFG-uddannelserne.

Hr. Ole Vig Jensen var inde på tanken om private skoler, der skulle etableres på samme vilkår som den offentlige skole. Jeg erkender, det er et spørgsmål, man kan tage op og drøfte. Jeg vil gerne spørge hr. Ole Vig Jensen, om »på samme vilkår« også betyder med samme pligter som den offentlige skole. Man må jo ikke glemme, hvad den offentlige skole er pålagt af pligter, f. eks. på det område, vi drøfter her, nemlig at skulle tage imod ethvert ungt menneske, der ønsker at melde sig i gymnasiet, at skulle tage imod ethvert ungt menneske, der ønsker at gå i grundsko-

len. Det er de mere principielle forpligtelser; derudover kommer der en lang række andre forpligtelser af servicemæssig art, skolelæge osv., osv., som de private, frie skoler ikke har. Derfor skal man jo ikke bare snakke om, at de private skoler skal være lige med hensyn til rettigheder med den offentlige skole. Der er altså andre aspekter i den sag.

Fru Mimi Jakobsen ville gerne have en hurtig afklaring af de påståede 44 tilmeldinger over for de påståede 200 tilmeldinger. Det har hr. Halvgaard og hr. Palle Simonsen også været inde på. Derfor vil jeg godt have lov at bruge lidt tid til at gennemgå dette.

Når man søger gymnasiet, sendes ansøgningerne til et fordelingsudvalg. Dette fordelingsudvalg har gennemgået disse ansøgninger. Det er altså det udvalg, der tager beslutningen om – hvis elevernes ønsker ikke passer præcist med kapaciteten på de enkelte skoler – hvordan eleverne skal fordeles. Ifølge de oplysninger, fordelingsudvalget er kommet med – og det er altså på baggrund af de indgivne ansøgninger til gymnasier i Frederiksborg amt i år – er der 44 elever, der har valgt Nordsjællands Gymnasium som første prioritet. At de så ikke alle er erklæret egnede på forhånd, er underordnet. Der er altså 44 elever – og der er 5 elever, der har valgt det som anden prioritet. Normalt kan en elev søge to gymnasier.

Under hensyntagen til den usikre situation omkring Nordsjællands Gymnasium fik eleverne i Frederiksborg amt tilladelse til at skrive to gymnasier plus Nordsjællands Gymnasium på ansøgningen. Derfor er det, hr. Palle Simonsen, ikke korrekt, at det er omstændighederne omkring tallene, der er problemet, for det har – hvis jeg må bruge det udtryk – været gratis at søge Nordsjællands Gymnasium.

I dag bliver de elever, der har skrevet Nordsjællands Gymnasium som første prioritet, lagt ind i bunken efter deres anden prioritet. Den bliver regnet som en første prioritet, for at det ikke skal komme dem til skade, at de har haft Nordsjællands Gymnasium som første prioritet, hvis dette ikke oprettes. Der har altså været alle muligheder.

Så spurgte hr. Alfred Hansen, om alle har været vidende om, at Nordsjællands Gymnasium var en mulighed. Mig bekendt: ja, alle har været vidende om det. I hvert fald må jeg sige, at de 200 elever, som man fra skole-

[Undervisningsministeren]

kredsens side har sagt har været tilmeldt gymnasiet, må for søren da have kendt det. Det er ikke et spørgsmål, om de kun var bundet til den 1. januar, som hr. Flygaard var inde på, for de løb ingen risiko for dårligere placering på andre gymnasier, hvis de havde skrevet Nordsjællands Gymnasium på ved siden af to andre ønsker.

Det er på den baggrund, at man må sige, at der er 49 ud af, tror jeg, knap 2.600 elever i Frederiksborg amt, der har ønsket at skrive Nordsjællands Gymnasium på. Det synes jeg nu alligevel er et tal, der er værd at hæfte sig ved.

Hr. Flygaard mente, vi skulle satse på udbygningen af amtets gymnasier, og andre har også været inde på det. Ja men amtet har selv givet udtryk for, at det mener at kunne klare situationen med den bestående kapacitet. Jeg mindes adskillige diskussioner – ikke mindst i finansudvalget, andre steder og også her fra denne talerstol – med hr. Bertel Haarder, der sagde, at vi kunne klare ungdomspukkelen på EFG-uddannelserne ved en bedre udnyttelse af den forhåndenværende kapacitet. Det er et synspunkt, jeg ikke er ganske uenig med hr. Bertel Haarder i, at vi må presse elever ind i disse pukkellår. Jeg mener, vi må klare denne gymnasiepuddel indtil 1984, hvor tallene på de 16-årige jo falder dramatisk, ved, at vi udnytter den bestående kapacitet bedre og mere tæt, end vi har gjort. Det er øjensynlig det samme standpunkt, Frederiksborg amt er kommet til.

Når hr. Palle Simonsen og hr. Bertel Haarder siger, at det er gratis at give tilsagn til dette her, ja, så var det gratis, hvis det var alternativt, men det er ikke alternativt at bygge et offentligt gymnasium. Frederiksborg amt har, da det justerede gymnasieplanerne, lagt både Hillerød II og Nivå i mølposen, og man regner med at kunne klare det med den bestående kapacitet.

Så vil jeg endelig sige vedrørende spørgsmålet om, at kunne det så ikke lade sig gøre, at man som i Helsingør i lejede lokaler midlertidigt opretter noget, at det jo er mindre bindende, for når vi i 1984 går ned med 7.000 og i 1985 går ned med yderligere 7.000 – tallet falder 1980'erne igennem – kan vi skippe det igen, men har vi først etableret et permanent gymnasium, er det ikke så nemt at komme af med det igen. Så derfor er betragtningen ikke rigtig.

Så stillede hr. Alfred Hansen mig nogle konkrete spørgsmål om proceduren for tilmeldingerne. Jeg tror, jeg har besvaret, om det var tallet 44, der berettigede til afslag. Afslaget var givet fra min side, længe før jeg kendte tallet 44, som jeg hørte første gang i går.

Så spurgte hr. Alfred Hansen, hvad et realistisk tal var for en oprettelse af denne skole. Det skal jeg ikke give et tal på her på stående fod. Jeg vil bare sige, at hvis man vælger en så stor bygningsmasse som Cirkelhuset, kræver det jo i hvert fald et vist antal elever, for at det overhovedet kan fungere.

Hr. Palle Simonsen spurgte, om det overhovedet var muligt at oprette et privat gymnasium i dette land. Jeg kan give hr. Palle Simonsen den oplysning, at vi oprettede det sidste private gymnasium i 1979, så det er faktisk muligt.

Halvgaard (FP):

Hr. Palle Simonsen var noget skuffet over fremskridtspartiets stillingtagen til Nordsjællands Gymnasium, og jeg må sige, at jeg er også noget skuffet over, at hr. Palle Simonsen ikke kan indse uansvarligheden i en øget udbygning af gymnasiekapaciteten, når man ved, at man på den måde medvirker til at lokke endnu flere ind i et uddannelsesforløb, som for de flestes vedkommende kun ender i arbejdsløshed. Vi har jo også fået undervisningsministerens tilsagn om, sådan har jeg forstået det, at der ikke bliver åbnet for nye projekter, hverken med hensyn til Nivå eller Helsingør.

Der er en kunstig tilstrømning til gymnasierne bl. a. på grund af den arbejdsløshedssituation, som vi befinder os i. Det må være folketingets opgave at standse denne strøm og få ledt den i den rigtige retning. Vi har tidligere foreslået, hvad jeg synes er fornuftigt, at man burde gennemføre en skærpet adgangsbegrænsning fra folkeskolen til gymnasiet. Jeg ved godt, at mange er imod det, men det er simpelt hen at gøre de unge en tjeneste.

Jeg er så optimistisk, at jeg tror, hvis folketinget har vilje til at ændre lovgivningen på mange områder, at vi er i stand til også at kunne gennemføre noget fornuftigt med hensyn til det frie skolevalg. Her er der spørgsmålet om finansieringsmulighederne, som jeg

[Halvgaard]

har forstået at også andre partier er interesseret i at drøfte under udvalgsarbejdet, og det er vi positivt indstillet over for.

Bertel Haarder (V):

Jeg er helt enig med ministeren i hendes betragtninger omkring pukkelen i de nærmeste år, som vi skal passe på ikke at bygge kapacitet til. Derfor var det også så vigtigt for mig at få slået fast, at dette forslag er gratis, uanset om der skal bygges et nyt offentligt gymnasium eller ej, for det er jo konstrueret sådan, at de penge, det private gymnasium får til drift og anlæg, tilsammen ikke må overstige det, som eleverne koster i drift i det offentlige gymnasium. Derved har man sikret, at hver eneste elev, der overgår fra det offentlige til det private system, som helhed ikke koster det offentlige noget som helst.

Nu får jeg igen at vide, at vores forslag strider mod loven. Så vil jeg gerne spørge: er det tilladt at give tilskud til renter? Ja, det er det, for det overvejede ministeren i lang tid, og det fremgår af retsforbundets forslag, som jo er lovmedholdeligt, at der kan gives tilskud til renter. Er det så ikke også tilladt at give lidt mindre tilskud til renter, sådan som Vs og Ks og kristeligt folkepartis forslag går ud på? Jo, selvfølgelig er det det. Ja men kan vi så ikke standse den snak om, at det ikke skulle være lovmedholdeligt? Bemærk, at konstruktionen jo ikke er den, at man pludselig går og bruger noget, som er driftstilskud, til renter. Konstruktionen er den, at ministeren accepterer rentetilskud op til et vist niveau mod, at hun til gengæld skal give et mindre driftstilskud. Konstruktionen er i øvrigt præcis den samme som i retsforbundets forslag, så det må være lovmedholdeligt.

Til sidst: det er forkert, at vi i går stemte imod udvidelsen af EFG-kapaciteten. Vi undlod at stemme og gjorde det med en hel A 4-sides kommentar, som klart fortalte hvorfor, nemlig fordi ministeren ved en stribe undladelsessynder og en stribe almindelige synder hindrer oprettelse af pladser i forskellige brancher, på skoler og andet ved sin stædige fastholden ved, at mesterlæren skal bekæmpes, hvor den end forefindes. Det er i protest mod denne hindring af oprettelse af pladser, at vi undlod at stemme, og det står klart i vores påtegning til det aktstykke, som vi undlod at stemme til. Det var for de unges skyld, vi protesterede. Det var, fordi vi prote-

sterede mod, at de hindrer os i at få så mange pladser, som de kunne få. Det er det, det drejer sig om. Det har vi sagt til ulidelighed efterhånden, men det skal altså åbenbart gentages.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Hr. Bertel Haarder er berettiget til at svare på spørgsmål, der er stillet, men ellers henstiller jeg, at vi ikke diskuterer denne sag under de to beslutningsforslag, der jo faktisk vedrører noget andet.

Ole Vig Jensen (RV):

Ministeren gjorde nogle bemærkninger til mig om det spørgsmål, der har været rejst, og som jo også er indeholdt i beslutningsforslagene, at man skulle kunne etablere frie og private skoler med et tilskud til driften, som svarer til, hvad det koster at have de samme elever i en offentlig skole. Ministeren undrede sig, så vidt jeg forstod det, og stillede i hvert fald det spørgsmål, om det også medførte en pligt for de private skoler og de frie skoler til at rumme alle elever, som måtte ønske at gå der, sådan som folkeskolen har en forpligtelse til.

Nu vil jeg for det første sige, at da jeg gjorde den bemærkning til de foreliggende forslag, sagde jeg, det var en fascinerende tanke. Jeg tror egentlig også, jeg drog konklusionen – ministeren kan have været uopmærksom et øjeblik – at jeg ville være mere end betænkelig ved i disse år at skulle sige ja til et sådant forslag ud fra de konsekvenser, det ville medføre, også for statskassen, hvor vi af mange andre grunde må gøre det besværligt at drive private skoler og frie skoler. Så jeg var yderst skeptisk, men tanken er fascinerende, det vil jeg ikke lægge skjul på.

I øvrigt er det i det hele taget måske nyttigt at få en diskussion om, hvor langt de private skolars forpligtelser går over for de elever, som søger skolerne, men som måske ikke i alle henseender kan indordne sig under de forhold, der gælder. Der ved vi i hvert fald, at det er folkeskolens forpligtelse, og det er også givet i hvert fald for mig, at folkeskolen selvfølgelig derfor koster noget mere end de øvrige skoler, for den har helt særlige socialpædagogiske opgaver at løse. Det er jeg ikke i tvivl om.

Flygaard (DR):

Jeg vil gerne sige til ministeren, at det fortsat er min opfattelse, at hvis Nordsjællands Gymnasium pr. 1. januar 1981 kunne have meldt, at der var 100 pct. sikkerhed for, at det kunne komme i gang, havde tilmeldingen været større end de 44. Så kan man i øvrigt diskutere den procedure og de vilkår, der har været, men tror jeg ikke, der er mange, der vil bestride det.

Fru Ebba Strange rejste spørgsmålet om et frit skolevalg også ud over grundskolen. Hvis vi tager grundskolen, har vi synspunktet om en undervisningspligt, men når vi kommer op til de 16-19-årige, er der vel mere tale om en undervisningsret. Det er helt klart, at det skal da ikke bare vedkomme det almindelige gymnasium, men det må da i lige så høj grad vedrøre erhvervsuddannelserne. Jeg må måske minde om, at for alle handelsskoler og alle tekniske skoler – der kan være en enkelt undtagelse eller to – gælder det, at de er selvejende institutioner. Så kan vi starte en lang diskussion om, om det vil sige en offentlig skole eller privat skole eller et eller andet der imellem.

Der blev i denne forbindelse også peget på spørgsmålet, om man nu vil være med til at sikre, at de, der indtil dato ikke havde haft et sådant frit skolevalg, fordi der ikke havde været det nødvendige udbud med hensyn til undervisning i den pågældende aldersklasse, får et frit skolevalg. Efter de oplysninger, vi har fået i finansudvalget, er det således, at der vel mangler nogle få tusinde stykker, jeg skal ikke kunne sige, om det er 3.000 eller 4.000 undervisningspladser. Ligesom retsforbundet har stemt for alle aktstykker vedrørende erhvervsuddannelserne, vil retsforbundet også stemme for et sådant supplerende aktstykke for helt ud at leve op til den mål-sætning, som også er blevet vedtaget i en dagsorden og at man skal give alle unge en kompetencegivende uddannelse.

Jeg vil i øvrigt også gerne pege på, at den tilkendegivelse, der er kommet her fra retsforbundets side, ikke er udtryk for, at man vælger den private skole. Hvis man læser finanslovforslaget igennem og ser vores ændringsforslag, fremgår det deraf, at vi, for så vidt angår den offentlige skolesektor, har stillet forslag om merbevillinger, hvor vi har skønnet det nødvendigt. Men vi har selvføl-

gelig også stillet forslag om merbevillinger, for så vidt angår det, man kan kalde den private skolesektor.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg henstiller, at ordførerne holder sig helt inden for rammerne af de fremsatte forslag til beslutning.

Palle Simonsen (KF):

Ministeren søgte ligesom at give indtryk af, at Frederiksborg amtsråd ikke støtter dette projekt. Ministeren sagde meget rigtigt, at man i amtsrådet havde besluttet, at man ikke ville benytte Nordsjællands Gymnasium som en distriktskole. Det har ministeren naturligvis ret i, det skal jeg ikke anfægte, men jeg synes nok, at det ikke er hele sandheden, fordi ministeren ved også godt, hvad konsekvensen af de ting er. Hvis man fra amtets side skulle henvise til Nordsjællands Gymnasium, skulle man betale skolepenge, og dem vil man ikke betale. Den beslutning gælder ikke bare Nordsjællands Gymnasium, men dækker også de øvrige private skoler i Frederiksborg amt. Derfor er det ikke et udtryk for, at amtet ikke støtter projektet. Frederiksborg amt støtter dette projekt, derom kan der ikke være nogen tvivl.

Må jeg så dernæst sige om dette med de 44, at jeg forstår egentlig ikke, at ministeren vil hænge sig så meget i tallet 44. Det tal kan naturligvis ikke bestrides, men med den interesse, der har været og fortsat er om Nordsjællands Gymnasium, ved ministeren også godt, at der må være andre forhold, der spiller ind, forhold, som vi ikke har mulighed for at gøre op under denne debat. Men lige så vel som ministerens tal naturligvis er rigtige, er jeg heller ikke et øjeblik i tvivl om, at de tal, der kommer fra styrelsen for Nordsjællands Gymnasium, også er rigtige. Det er de tal, som jeg selv har været inde på, og som andre ordførere har været inde på, de 190 i 1981 og de 120 i 1982. At så en række omstændigheder og uheldige sammenfald bevirker, at når vi er ved selve ansøgningen, så er der kun de 44, er det ikke rimeligt at bruge det som en argumentation for at nedgøre projektet.

Lad mig så bare til sidst sige, at jeg fornemmede nok ligesom en anelse af åbning i fremskridtspartiets holdning her på det sidste

[Palle Simonsen]

og selve den tankegang, der er opstået under debatten om at prøve at se, hvordan man kan finde et finansieringsgrundlag for et sådant projekt. Det kunne tænkes, at måske også fremskridtspartiet kunne finde udvej for det under udvalgsarbejdet. Så begynder det jo ligesom at lysne, så jeg vil meget opfordre til, at man fortsætter denne debat.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Nu siger hr. Palle Simonsen, at det ikke er rimeligt at bruge de 44 som grundlag for stillingtagen i den situation, vi står i i dag. Så ved jeg ikke rigtig, hvad grundlag man skal bruge, for vi har altså spurgt de unge mennesker, der ønsker at komme i gymnasiet: hvor ønsker I at gå? Og der er 44 eller 49, der har meddelt, at de ville gå dér. Hvis jeg ikke skal holde mig til det tal, ved jeg ikke rigtig, hvad jeg ellers skulle holde mig til. Jeg kan dog ikke sige ja eller nej til skoler på grund af min private fornemmelse af, hvor mange der ville søge eller ikke søge, når der rent faktisk er 49, der har søgt.

Hr. Palle Simonsen siger, at jeg ikke oplyste, at amtets stillingtagen skyldtes, at det ikke ville have gymnasiet som distriktsskole, fordi de så skulle betale skolepenge. Hr. Palle Simonsen glemte i den forbindelse at oplyse, at Frederiksborg amt netop benytter et privat gymnasium, nemlig Marie Kruses Skole, som distriktsskole, og det gør det fortsat, også efter at det har ændret dets holdning til det andet private gymnasium, der ligger deroppe. Det ønskede alligevel ikke, og det står klart i dets brev, at bruge Nordsjællands Gymnasium som distriktsskole. Det havde ikke noget imod, det blev oprettet, men det ville ikke bruge det som distriktsskole. Men det har altså et privat gymnasium som distriktsskole deroppe.

(Kort bemærkning).

Alfred Hansen (DR):

Jeg vil gerne som følge af ministerens stadi-ge kredsen omkring de 44 spørge ministeren endnu en gang, om ministerens tvivl vil være væk, hvis Nordsjællands Gymnasium i løbet af 14 dage eller 3 uger kommer og siger, at vi har 110 eller sådan noget. Efterhånden fornemmer jeg, at det kun er de 44, der er anstødsstenen, og det er da muligt, at man kan gå hjem og mobilisere kræfterne, sådan

at man rent faktisk har det tal, som ministeren ønsker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør sig indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Finansudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykkerne nr. 285, 286, 287 og 292 vedrørende aktivitetsforøgelse i forbindelse med udslningsforanstaltninger, produktionsprogrammer, EFG-uddannelser samt uddannelse af specialarbejdere m. v. tilbage fra finansudvalget. [Af Askjær Jørgensen (FP) og Glensgård (FP)]. (Beslutningsforslag nr. B 103).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Fra udenrigsministeriet er modtaget beretning vedr. De Forenede Nationers 35. generalforsamling 16. september-17. december 1980 og 15.-16. januar 1981 samt 7. hastende ekstraordinære generalforsamling vedrørende Palæstinasprogsmålet 22.-29. juli 1980.

Eksemplarer er omdelt i meddelelsescentralen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Uddannelsesudvalget (9/4 81):

Udtræder: Lawaetz (FP)

Ny stedf.: Ninna Pedersen (FP)

Socialudvalget (9/4 81):

[Anden næstformand]

Udtræder: Knud Lind (FP)
Ny stedf.: Ninna Pedersen (FP)

Udtræder: Nymann (FP)
Nyt medl.: Ninna Pedersen (FP)

Kirkeudvalget (9/4 81):

Udtræder: Askjær Jørgensen (FP)
Ny stedf.: Ninna Pedersen (FP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 10. april 1981, kl. 10.00.

Kulturudvalget (9/4 81):

Udtræder: Nymann (FP)
Ny stedf.: Ninna Pedersen (FP)

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19.00

Udv. ang. videnskabelig forskning (9/4 81):